

# Bilirkişilik Kanunu Ne Getiriyor?

**Günümüz hukukî anlaşmazlıklarının giderek daha komplike hale gelmiş olması, çözümlerin teknik bilgi ve donanımları gerektirmesi bilirkişilik müessesesinin varlığının önemini artırıyor. - 29.11.2016**

## Bilirkişilik Kanunu Ne Getiriyor?

Günümüz hukukî anlaşmazlıklarının giderek daha komplike hale gelmiş olması, çözümlerin teknik [bilgi](#) ve donanımları gerektirmesi bilirkişilik müessesesinin varlığının önemini artırıyor.

Hatta bilirkişinin daha seri ve doğru raporlarla yargıyı hızlandırması veya aksi raporlarla yargıyı yavaşlatması yargıda artık kanıksanmış durumlardan oluyor.

Yani yargılama sürecinde özel veya teknik bilgiyi gerektiren konularda hâkim tarafından bilgi ve görüşüne başvurulmuş uzman kişi konumunda olan “Bilirkişinin” önemi giderek artıyor.

Bilirkişiler İl Adalet Komisyonlarınca oluşturulan Bilirkişi Listelerinden seçiliyor. Sayıları fazla olan bu kabarık liste içerisinde seçilen bilirkişiler sıkça bekleneni veremeyebiliyor. Bu nedenle de aynı davada çok sayıda bilirkişiye başvurulması karar alma mekanizmasını yavaşlatıyor ve davaları uzatmış oluyor.

Bilirkişilik Yasasının gerekçelerinde de aynı hususlar vurgulanıyor. Ancak meselenin bir başka boyutu daha var ki, o da yine gerekcede de vurgulandığı üzere bilirkişiliğin arızı bir yan faaliyet değil, adeta meslek haline dönüştürülmüş olduğudur. Evet, nasıl oluyorsa (!) kimi bilirkişilere yıllarca hiç dosya verilmezken aynı bilirkişiye yılda 500-600 dosya verilip bilirkişiliği maişet temini için asli meslek haline getirilmesine katkıda bulunulması yaşanan gerçekliklerden. Elbette bu durum da basmakalıp “kopyala- yapıştır” raporları doğuruyor.

Zaman zaman bilirkişi başvurularında anket yapılarak kaç dosya alındığı, kaç dosyanın tamamlandığı gibi bilgiler sorulsa da bunların sonucuna nasıl bakıldığı, yetkililerce anketlerden nasıl bir ders çıkarıldığı da muamma durumunda bulunuyor.

Bu konuda düzenlenen raporlarda da bilirkişilik alanında yaşanan sorunların; bilirkişilerin eğitimi, denetimi ve seçimi gibi konularda kurumsal yapı eksikliğinden kaynaklandığı vurgulana gelen bir husustu.

Yani yargılama sürecinin hızlandırılması ve sağlıklı işleminde bilirkişilik müessesesinin gözden geçirilmesi gerektiğı açıktı.

Bilirkiřilerin sertifikasyonu, eğitimi, denetimi ve performans ölçümlerinin yapılması, bilirkişilere yönelik düzenleyici ve denetleyici kurallar belirlenmesi ve uygulanması amacıyla, kamusal yetkilerle donatılmış bir idarî üst kurulun oluşturulması ihtiyacı da vurgulanmıştı.

## **Yürürlüğe Girdi**

İşte tüm bu gereklilikler dikkate alınarak bilirkişilik yasası hazırlanmış, TBMM'de kabul edilmiş ve 24.11.2016 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiş bulunuyor.

Bu amaçla bir Bilirkişilik Üst Kurulu ve bir Bilirkişi **Daire** Başkanlığı ile yargı bölgelerinde Bilirkişilik Bölge Kurulları da teşkil edilecek.

Bilirkişilik Üst Kurulu bilirkişilik eğitimini verecek ve sınav yapacak kurumları da belirleyecek ve yetki verecek.

Bundan sonra en geç 24.05.2017 tarihine kadar Yönetmelikleri yayımlanacak ve yönetmeliklerin yayımından itibaren en geç altı ay içinde bilirkişilik sicili ve listeleri oluşturulacak.

Bundan sonra bilirkişiliğe kabul edilmek için;

26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen **süreler** geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıldan fazla süreyle hapis cezasına ya da affa uğramış olsa bile Devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık, gerçeğe aykırı bilirkişilik veya tercümanlık yapma, yalan tanıklık ve yalan yere yemin

suçlarından mahkum olmamak,

Daha önce kendi isteği dışında bilirkişilik sicilinden çıkarılmamış olmak,

Disiplin yönünden meslekten veya memuriyetten çıkarılmamış ya da sanat icrasından veya mesleki faaliyetten geçici ya da sürekli olarak yasaklanmamış olmak,

Başka bir bölge kurulunun listesine kayıtlı olmamak,

Bilirkişilik temel eğitimini tamamlamak,

Bilirkişilik yapacağı uzmanlık alanında en az beş yıl fiilen çalışmış olmak ya da daha fazla çalışma süresi belirlenmiş ise bu süre kadar fiilen çalışmış olmak,

Meslek mensubu olarak görev yapabilmek için [mevzuat](#) tarafından aranan şartları haiz olmak ve mesleğini yapabilmek için gerekli olan uzmanlık alanını gösteren diploma, mesleki yeterlilik belgesi, uzmanlık belgesi veya benzeri belgeye sahip olmak,

Bilirkişilik temel ve alt uzmanlık alanlarına göre belirlenen yeterlilik koşullarını taşımak,

Şartları aranacak.

Özel hukuk tüzel kişilerinin bünyesinde bilirkişi olarak çalışacak kişiler bakımından da birinci fıkradaki şartlar aranır ve düzenlenen raporlarda bu kişilerin adı ve soyadı ile imzası bulunacak.

Daha önce yaptığı başvurusu mesleki olarak yeterli nitelikte bulunmadığı gerekçesiyle reddedilenler, bir yıl geçmedikçe yeniden bilirkişilik yapmak için başvuruda bulunamayacaklar.

## **Avukatlara Sınırlama**

Hukuk öğrenimi görmüş kişiler, hukuk alanı dışında ayrı bir uzmanlığa sahip olduğunu ve birinci fıkradaki şartları taşıdığını belgelendirmediği takdirde, bilirkişilik siciline ve listesine kaydedilemeyecekler. Yani avukatlar sırf avukat oldukları için bilirkişi olamayacaklar.

## **Başvuru Şekli**

Bilirkişiliğe başvuru, ilgilinin yerleşim yerinin veya mesleki faaliyetlerini yürüttüğü yerin bağlı olduğu bölge kuruluna ya da adli veya idari yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonuna ilgili belgeler eklenmek suretiyle yazılı olarak yapılacaktır.

Adalet komisyonlarına yapılan başvurular, bölge kuruluna gönderilecektir.

Başvuru dilekçesine eklenmesi zorunlu belgelerin eksik olması hâlinde, başvuru sahibine belgeleri tamamlaması için on beş gün süre verilecektir.

Eksik belgelerin tamamlanması hâlinde bölge kurulu tarafından başvuru hakkında karar verilecektir.

Bölge kurulu karar verirken sicile kayıt bakımından öncelikle başvuranın gerekli şartları taşıyıp taşımadığını değerlendirecek ve şartları taşıyanlar arasından başvuranın mesleki tecrübesini, katıldığı meslek içi eğitimleri veya uzmanlığı gösteren belgeleri dikkate alarak en liyakatli olanları seçmesi gerekecektir.

Bilirkişiliğe kabul edilenler, sicile üç yıl için kaydedilecektir.

Evet, bu konuda bir yasa ihtiyacı, ama unutulmasın yasayı insanlar uyguluyor ve bilirkişi atamalarındaki sübjektiflik ve birilerine para kazandırma olgusunun ahbap-çavuş ilişkisi ile öne geçiyor olması engellenmediği sürece bilirkişiliğin beklenen işlevini yürütmesindeki en önemli engel olduğu gözlerden ırak tutulmamalı.

Bilirkişi hâkim tarafından yapılması gereken hukuki nitelendirme ve değerlendirmelerde bulunamayacağı gibi, raporunda ve sözlü açıklamaları sırasında çözümü uzmanlığı, özel veya teknik bilgiyi gerektiren hususlar dışında açıklama yapamayacaktır.

### **Ceza Miktarı Artırıldı**

Bilirkişinin gerçeğe aykırı mütalaada bulunması halinde, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasına hükmolunuyordu, yapılan değişiklik ile ceza miktarı üç yıldan yedi yıla kadar hapis cezası biçimde değiştirilmiş bulunuyor.

### **Olması Gereken**

Son tahlilde umarız ki bu düzenleme bilirkişilik müessesesinin yargısal fonksiyonunu daha sağlıklı ve daha kısa zamanda sonuç alma noktasına taşıyarak, bilirkişi seçiminde bu etmenin “Bilirkişi ücretlerini kimin ya da kimlerin alacağı” noktasına üstünlüğünü sağlar. Aksi durumda bilirkişilik için kurulacak bu kurul ve başkanlıklar da sadece kamuya yeni bir kambur getirmekten öte işlev görmez.

Kaynak: [aliteznel.com](http://aliteznel.com) / Şevket Tezel

---

**Telefon:** +90 (312) 473 84 23

**E-Posta:** [mts@mevzuattakip.com.tr](mailto:mts@mevzuattakip.com.tr)

**Adres:** Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA